

YAYIM AMAÇLARI VE KURALLARI, YAYINA KABUL İLKELERİ

AMAÇ

Türk Kaya Mekaniği Dergisi (TKMD);

1. Türkiye’de kaya mekaniği konusunda gerek duyulan bilimsel iletişimi etkin bir şekilde sağlamak,
2. Türkiye’deki araştırmacıları kaya mekaniği ile ilgili konularda araştırma ve yayın yapmaya özendirme ve
3. Türkçe’nin mesleki yayın dili olarak gelişmesi ve yabancı sözcüklerden arındırılması çabalarına katkıda bulunmak amacıyla yayımlanmaktadır.

NİTELİK

TKMD’de yayımlanması istemiyle gönderilecek olan yazılar daha önce yayımlanmamış olmalı ve aşağıdaki niteliklerden en az birini taşımalıdır.

1. Kaya mekaniği alanında bilimsel yöntemlerle yapılmış özgün sonuçları olan bir çalışma,
2. Kaya mekaniğinin herhangi bir uygulama alanında daha önce yapılmış çalışmalarını eleştirel bir yaklaşımla derleyen ve/veya o konuda yeni bir görüş ortaya koyan bir derleme,
3. Vaka sunumu (*case study*),
4. Araştırmaların ön bulgularının sunulduğu veya mevcut tekniklerin doğrulanmasına yönelik bir teknik not.

YAZILARIN DEĞERLENDİRİLMESİ VE YAYINA KABUL İLKELERİ

TKMD Editörlüğüne ulaşan yazılar; öncelikle, içerik ve kaya mekaniğiyle ilgisi açısından ve ayrıca yazım kuralları vb. yönlerden Editörlük tarafından incelenir; sonra, değerlendirilmek üzere en az iki Yayın Kurulu üyesine gönderilir. Yayın Kurulu üyelerinden gelecek görüşler doğrultusunda yazının olduğu gibi, az veya önemli ölçüde düzeltilmesi koşuluyla yayımlanmasına, ya da reddine Editörlükçe karar verilir ve sonuç yazarlara bildirilir.

Yayın Kurulu üyelerinden birinin olumsuz görüş bildirmesi durumunda Editörlüğün bir karara varabilmesi için yazı ya Editörlükçe değerlendirilir veya üçüncü bir Yayın Kurulu üyesine gönderilir. Yayın Kurulu üyeleri gerekli görürlerse yazıları düzeltilmiş haliyle tekrar talep edip değerlendirebilirler.

Yazarlar, incelemecilerin ve Editörlüğün yaptığı eleştiri, öneri ve düzeltmeler arasında katılmadıkları hususlar olduğunda, bunları ayrı bir sayfada gerekçeleriyle birlikte açıklamalıdır.

Gönderilen yazılar, dergide yayımlansın veya yayımlanmasın yazarlara iade edilmez. Ayrıca, yayıma kabul edilen her yazının yayım hakkı devir formu yazar veya yazarlardan biri tarafından imzalanarak Editörlüğe gönderilir. Bu formun gönderilmemesi halinde, yazı yayıma kabul edilmiş olsa bile, baskıya gönderilmez. Yayıma kabul edilen yazıların ayrı baskısı yapılmaz. Yazarlara makalenin yayımlandığı sayı gönderilir.

YAZIM DİLİ

TKMD’nin yayın dili “Türkçe” ve “İngilizce”dir. Yazıların başlıkları, özetleri ve tüm çizelge ve şekillerin açıklamaları Türkçe ve İngilizce olarak iki dilde birlikte verilmelidir. İngilizce metinli makaleler de dergide yer alabilir. Kaya mekaniği ile ilgili yaygın kullanılan bazı İngilizce terimlerin Türkçe karşılıkları, TUKMD tarafından yayımlanan *Kaya Mekaniği Terimleri Kılavuzu*’na uygun olarak kullanılmalıdır.

YAZIM KURALLARI

Metin Bölümü

1. *Metin*: A4 boyutunda (297 x 210 mm) kağıtların bir yüzüne bilgisayarda, 1.5 satır aralıklı ve 10 puntoluk Arial yazı karakteri ile yazılmalıdır. Yazımda, blok yazım sistemi (paragraf başı girintisi yok ancak paragraflar arasında 1.5 satır aralığı boşluk verilerek) uygulanmalıdır. Sayfa kenarlarında 3'er cm boşluk bırakılmalı ve sayfalar numaralandırılmalıdır. Yazıcı çıktılarının silik olmamasına özen gösterilmelidir.
2. *Başlık*: konuyu en iyi şekilde belirtir, en fazla 10 kelimeyi geçmeyecek şekilde kısa seçilmeli ve Türkçe başlığın (tamamı koyu büyük harflerle yazılmış) yanı sıra, İngilizcesi (italik büyük harflerle) de yazılmalıdır. Eğer yazı İngilizce yazılmış ise, önce İngilizce sonra Türkçe başlık verilmelidir.
3. *Özet*: yazının başlangıcında en fazla 200 kelimeyi geçmeyecek şekilde hazırlanmış, Türkçe ve İngilizce özet (abstract) bulunmalıdır. Eğer yazı İngilizce hazırlanmış ise, önce abstract sonra özet verilmelidir. Bu bölüm, yazının diğer bölümlerinden ayrı olarak yayımlanabilecek düzende yazılmış, yazının tümünü (özellikle çalışmanın amacını ve başlıca sonuçlarını içerecek şekilde) kısa ve öz biçimde yansıtır nitelikte olmalıdır. Yazı Türkçe yazılmışsa Abstract'ın, İngilizce yazılmışsa Özet'in başlığı ve metin kısmı italik karakterle verilmelidir. Özet içinde; yararlanılan kaynaklara, şekil, çizelge ve eşitlik numaralarına değinilmemelidir. Ayrıca, özet ve abstract bölümlerinin altında bir satır boşluk bırakılarak *Anahtar sözcükler* ve *Key words* (en az 2, en çok 6 sözcük) verilmelidir.
4. Yazının genel olarak aşağıda belirtilen düzene göre sunulmasına özen gösterilmelidir.

- Başlık (Türkçe ve İngilizce)
- Yazar ad(lar)ı ve adres(ler)i (yazar adları koyu karakterle ve soyadları tamamen büyük harfle, adresler normal italik karakterle)
- Özet (anahtar sözcükler eklenerek)
- Abstract (key words eklenerek)
- Giriş
- Metin bölümü
- Sonuç(lar)
- Katkı Belirtme (varsa)
- Kaynaklar
- Ek Açıklamalar (varsa)

5. Yazılarda okuyucuya aktarılması istenen veriler, görüşler, tartışmalar ve bu amaçla kullanılacak çizelgeler ile şekiller en fazla 20 sayfayı aşmayacak şekilde düzenlenmelidir.
6. Metin içinde en fazla üç ayrı düzeyde bölüm başlığı kullanılmalıdır. Başlık yazım şekilleri aşağıdadır.

1. BİRİNCİ DERECE BAŞLIK

1.1. İkinci Derece Başlık

1.1.1. Üçüncü derece başlık

7. Yazılarda, Uluslararası Birim Sistemi (SI birimleri) (kPa, kN/m³ vb.) kullanılmalıdır.
8. Gerek metin içinde ve çizelgelerde, gerekse şekillerde sayıların ondalık bölümlerinin ayrılması için nokta kullanılmalıdır (3.04 gibi). Üç basamaktan büyük tam ve ondalık sayılar, noktadan itibaren aralarında boşluk bulunan (sağa veya sola doğru) üçerli gruplar halinde yazılmalıdır (1234567 yerine 1 234 567; 9.87654 yerine 9.876 54).

Kaynaklar

1. Metin içinde kaynaklara atıflar, aşağıdaki örneklerde olduğu gibi, yazar soyadı ve yayın yılı yazılarak yapılır.

...Bieniawski (1989), Hudson ve Harrison (1997) tarafından ...

...bazı araştırmacılar (Bieniawski, 1989; Hudson ve Harrison, 1997) tarafından ...

2. İki'den fazla yazarlı yayınlara metin içinde değinilirken, ilk yazarın adı belirtilmeli diğerleri için vd. (yabancı dildeki yayınlarda 'vd.') kısaltması kullanılmalıdır (Ulusay vd., 2001; Singh vd., 1997).
3. Kişisel görüşmelerde ve İnternet'ten yapılan alıntılarda da metin içinde ad (kişi soyadı veya kuruluş, firma vb. adı) ve yıl (görüşmenin yapıldığı veya bilginin elde edildiği yıl) belirtilerek atıf yapılmalıdır.
4. Yazarı belli olmayan kaynaklarda yazar adı yerine adsız (*anonymous*) anlamında 'Anon.' sözcüğü kullanılmalıdır.
5. Kaynaklar, yazar soyadları esas alınarak alfabetik sırayla verilmelidir. Metin içinde değinilen tüm kaynaklar, kaynaklar dizininde eksiksiz olarak belirtilmelidir. Kaynakların yazılmasında aşağıdaki örneklerde belirtilen düzen esas alınmalıdır.

- *Sürelî yayınlar ve bildiriler:*

[Yazar ad(lar)ı, Yıl. Makalenin başlığı. Sürelî Yayının Adı (kısaltılmamış), Cilt No. (Sayı No.), sayfa aralığı.]

Sugawara, K., and Obara, Y., 1999. Draft ISRM suggested method for in-situ stress measurement using the compact conical-ended borehole overcoring (CCBO) technique. *International Journal of Rock Mechanics and Mining Sciences*, 36 (3), 307-322.

[Yazar ad(lar)ı, Yıl. Bildirinin başlığı. Sempozyum veya Kongrenin Adı, Düzenlendiği tarih, Yer adı, Editör(ler), Basımevi, Basıldığı yer, Cilt No. (birden fazla ciltten oluşuyorsa), sayfa aralığı.]

Ünal, E., Özkan, İ., and Ulusay, R., 1992. Characterization of weak, stratified and clay bearing rock masses. *ISRM Symposium: Eurock'92 - Rock Characterization*, 14-17 September 1992, Chester, U.K., J.A.Hudson (ed.), British Geotechnical Society, London, 330-335.

- *Kitap veya kitap içinde bölüm:*

[Yazar ad(lar)ı, Yıl. Kitabın Adı (ilk harfleri büyük). Yayınevi, Basıldığı Şehir, Kaçınıcı baskı olduğu, sayfa sayısı.]

Goodman, R.E., 1989. *Introduction to Rock Mechanics*. John Wiley and Sons, New York, 2nd edn., 562 pp.

[Yazar ad(lar)ı, Yıl. Bölümün başlığı. Kitabın Adı (ilk harfleri büyük). Editör(ler), Yayınevi, Basıldığı Şehir, sayfa aralığı.]

Ramamurthy, T. 1993. Strength, modulus responses of anisotropic rocks. *Comprehensive Rock Engineering*, J.A. Hudson (ed.), Pergamon, Oxford, Vol.1, 313-329.

- *Raporlar ve tezler:*

[Yazar ad(lar)ı, Yıl. Raporun veya tezin başlığı. Raporun veya tezin türü (yayımlanıp,yayımlanmadığı), Arşiv No. (varsa), Kuruluşun/Üniversitenin Adı, Şehir, sayfa sayısı.]

Ranken, R.E., and Ghaboussi, J., 1975. Tunnel design considerations: Analysis of stresses and deformations around advancing tunnels. Final Report to Federal Railroad Administration, Report No. FRA OR&D 75-84, Department of Transportation, Washington, DC, 169 pp.

Sönmez, H., 1996. T.K.İ.-E.L.İ. Soma Linyitleri açık işletmelerinde eklemli kaya kütleli içindeki şevlerin duraylılığının değerlendirilmesi. Yüksek Mühendislik Tezi (yayımlanmamış), Hacettepe Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Jeoloji Mühendisliği Anabilim Dalı, Ankara, 99 s.

- *Kişisel görüşme veya yazışma:*

[Kişi adı, Görüşme/yazışma yılı. Görüşme yeri / kişinin adresi.]

Bieniawski, Z.T., 1994. Kişisel görüşme. The Penn State University, State College, Pa., USA.

- *İnternet:*

[Kişi, kuruluş, firma vb. adı, Bilginin elde edildiği yıl. Sayfanın/yazının başlığı (varsa), Web adresi]

ERI, 2002. Earthquake Research Institute, <http://www.eri.u-tokyo.ac.jp/>

Hoek, E., 2000. Practical Rock Engineering, Course notes by Evert Hoek. <http://www.roscience.com/hoek/PracticalRockEngineering.asp>

Eşitlikler ve Formüller

1. Eşitlikler elle yazılmamalı ve bilgisayardan yararlanılmalıdır. Eşitliklerde, yaygın olarak kullanılan uluslararası simgelere yer verilmesine özen gösterilmelidir.
2. Her eşitliğe sırayla numara verilmeli, numaralar parantez içinde eşitliğin hizasında ve sayfanın sağ kenarında belirtilmelidir.
3. Eşitliklerde kullanılacak alt ve üst indisler belirgin şekilde ve daha küçük karakterlerle yazılmalıdır (I_p , x^2 gibi).
4. Eşitliklerdeki sembollerle ilgili açıklamalar eşitliğin hemen altındaki ilk paragrafta verilmelidir.
5. Karekök işareti yerine üst indis olarak 0.5 kullanılmalıdır ($\sigma_{cmax} = \sigma_c^{0.5}$ gibi).
6. Bölme işareti olarak yatay çizgi yerine "/" simgesi kullanılmalıdır. Çarpma işareti olarak genellikle herhangi bir işaret kullanılmamalı, ancak zorunlu hallerde "*" işareti tercih edilmelidir ($Y=5*10^{-3}X$ gibi).

Çizelgeler

1. Yazarlar, derginin boyutlarını dikkate alarak, çizelgeleri sınırlamalı ve gerekiyorsa metinde kullanılan oranla çizelgeleri daha küçük karakterlerle yazmalıdır. Bu amaçla çizelgeler tek sütuna (7.5 cm) veya çift sütuna (16 cm) yerleştirilebilecek şekilde düzenlenmesine özen gösterilmelidir. Tam sayfaya yerleştirilmesi zorunlu olan büyük çizelgelerin en fazla 16 x 21 cm boyutlarında olması gereklidir. Bu boyutlardan daha büyük ve katlanacak çizelgeler kabul edilmez.
2. Çizelgelerin hemen altında, gerekli durumlarda ve küçük puntolarla yazılmış, açıklayıcı dip notlarına veya kısaltmalara ilişkin açıklamalara yer verilebilir.
3. Çizelgelerin başlıkları, kısa ve öz olarak seçilerek, hem Türkçe (normal karakterle ve ilk harfi büyük diğerleri küçük harfle) hem de İngilizce (ilk harfi büyük diğerleri küçük İtalic harflerle) yazılmalıdır. İngilizce olarak hazırlanmış yazılarda önce İngilizce sonra Türkçe çizelge başlığı alt alta verilmelidir.

4. Çizelgelerde sütunların ayrımını gösteren düşey çizgiler yer almamalı, sadece çizelgenin üst ve alt sınırları ve gerek görülen diğer bölümleri için yatay çizgiler kullanılmalıdır.
5. Her çizelge ayrı bir sayfaya bastırılarak ve sıraya dizilerek "Çizelgeler Dizini" sayfasıyla birlikte metnin arkasına konulmalıdır. Çizelge başlıkları çizelgenin üzerine yazılmalıdır. Çizelge numaralarının her çizelgeyi içeren sayfanın sağ üst köşesinde belirtilmesi yeterlidir.

Şekiller (çizim, fotoğraf, harita vb.)

1. Değerlendirme aşamasında şekillerin orijinallerinin gönderilmesine gerek yoktur. Bu aşamada çizimlerin teknik çizim normlarına uygun olarak çini mürekkeple aydıngere çizilmiş veya bilgisayar çıktısı olarak alınmış ve harf, rakam ve simgeleri kolaylıkla okunabilen orijinallerinin kaliteli kopyaları gönderilmelidir.
2. Tüm çizim ve fotoğraflar şekil olarak değerlendirilip numaralandırılmalıdır. Şekil altı yazıları "Şekiller Dizini" başlığı altında hem Türkçe (normal karakterle ve ilk harfi büyük diğerleri küçük harflerle) hem de İngilizce (ilk harfi büyük diğerleri küçük İtalic harflerle) ayrı bir sayfada verilmelidir. Yazı İngilizce hazırlanmışsa, şekil altı yazıları önce İngilizce sonra Türkçe verilmelidir.
3. Her şekil, ayrı bir sayfada yer alacak biçimde sıraya dizilerek Şekiller Dizini sayfasıyla birlikte çizelgelerden sonra sunulmalıdır. Şekil altı yazılarının ayrıca şekil sayfalarına da yazılmasına gerek olmayıp, şekil numaralarının her şeklin yer aldığı sayfanın sağ üst köşesinde kurşun kalemle yazılarak belirtilmesi yeterlidir.
4. Şekiller ya tek sütuna (7.5 cm), ya da çift sütuna (en fazla 16 cm) yerleştirilebilecek boyutta olmalıdır. Tam sayfaya yerleştirilmesi zorunlu olan büyük şekillerin, şekil altı açıklamalarına da yer kalacak biçimde, en fazla 16x21 cm boyutlarında olması gereklidir. Belirtilen bu boyutlardan daha büyük ve katlanacak boyuttaki şekiller kabul edilmez.
5. Harita, kesit ve planlarda sayısal ölçek yerine çubuk (bar) türü ölçek kullanılmalıdır.
6. Şekiller yukarıda belirtilen boyutlarda hazırlanırken, şekil üzerindeki açıklamaların (karakterlerin) okunabilir boyutlarda olmasına özen gösterilmelidir.
7. Fotoğraflar şekiller için yukarıda belirtilen boyutlarda, parlak kağıda, kontrastlı ve siyah-beyaz basılmış olmalıdır. Özellikle koyu tonların egemen olduğu bölgelerde simgelerin beyaz karakterle gösterilmesi önerilir. Yaygın olarak kullanılan uluslararası simgelerin kullanılmasına özen gösterilmelidir. Dergide tüm şekillerin siyah beyaz ve gri tonlarında basılacak olmasından dolayı, renkli şekiller kabul edilmez.
8. Mikroskopta çekilmiş ince kesit fotoğraflarının parlak kağıda basılı olmaları gereklidir.

Ek Açıklamalar ve Dipnotlar

1. Ana metnin içine alınması, okuyucunun dikkatinin dağılmasına yol açabilecek ve hatırlatma niteliğindeki bilgiler, yazının sonunda "Ek Açıklamalar" başlığı altında konulabilir (istatistik bilgilerin verilisinde, formüllerin çıkarılmasının gösterilmesinde, bilgisayar programlarının verilmesinde vb. konularda bu yol izlenebilir).
2. Dipnotlar, yerleştirme ve yazılma açısından güçlüklereden dolayı, çok gerekli durumlar dışında kullanılmamalıdır. Eğer dipnot kullanılırsa, yıldız (*) işareti ile gösterilmeli ve mümkün olduğunca kısa tutulmalıdır. Dipnotta eğer değinme yapılırsa, bibliyografik bilgiler dipnotta değil, Kaynaklar Dizinde verilmelidir.